

motivaction

research and strategy

Belastingontwijking en brievenbusfirma's
Een onderzoek onder het Nederlands publiek

act!onaid

Achtergrond van het onderzoek

In opdracht van ActionAid heeft Motivaction in december 2016 onderzoek gedaan onder een steekproef van 1.026 Nederlanders tussen 15 en 70 jaar op basis van het Stempunt-panel. De steekproef is representatief voor leeftijd, opleiding, geslacht, regio, sociaal-culturele waardenoriëntaties ('Mentality-milieus').

Meeste Nederlanders vinden brievenbusfirma's onacceptabel

Ongeveer 80% van de Nederlanders vindt brievenbusfirma's enigszins of zeer onacceptabel. Ze vinden dit zowel onacceptabel voor Nederlandse topsporters en artiesten als voor Nederlandse bedrijven die via buitenlandse constructies belasting ontwijken (beide 83% onacceptabel). Ook vindt 81% van de Nederlanders het belasting ontwijken door buitenlandse bedrijven via Nederland onacceptabel.

Het onderwerp belastingontwijking via brievenbusfirma's staat op de derde plaats van een aantal voorgelegde vormen van onacceptabel gedrag. Hoge bonussen uitkeren aan bestuurders terwijl het economisch slecht gaat met een bedrijf staat op de eerste plaats en bedrijven die het milieu vervuilen op de tweede plaats.

Wanneer burgers zelf zwart bijverdienen (een vorm van belastingontduiking) is dit volgens de helft van de Nederlanders overigens wel acceptabel gedrag.

Ook als het een legale belastingconstructie is, zijn Nederlanders tegen belastingontwijking van bedrijven

Nederlanders zijn vooral tegen belastingontwijking vanwege de gevolgen voor ontwikkelingslanden: 74% van de Nederlanders is het eens met de stelling: 'Als een bedrijf in een ontwikkelingsland produceert dan moet dat bedrijf ook in dat land belasting afdragen'. En 66% van de Nederlanders ziet in dat belastingontwijking bijdraagt aan inkomensongelijkheid in de wereld.

Ondanks dat veel belastingontwijkende constructies binnen de grenzen van de wet blijven vindt slechts 25% van de Nederlanders dit aanvaardbaar.

Slechts 17% van de Nederlanders vindt de extra inkomsten en banen die brievenbusfirma's in Nederland opleveren een voordeel.

Brievenbusfirma's en stemgedrag

19% van de Nederlanders geeft aan meer geneigd te zijn op een politieke partij te stemmen als deze partij van plan is om brievenbusfirma's in Nederland harder aan te pakken, en 43% zou dit programmapunt misschien mee laten wegen in zijn of haar keuze. Het issue-ownership van het onderwerp *bestrijden van brievenbusfirma's* ligt nog niet duidelijk bij een bepaalde partij. 56% van de Nederlanders weet niet welke partij het best in staat is om dit aan te pakken.

12% van de Nederlanders denkt dat de PVV het beste in staat is om de brievenbusfirma's in Nederland harder aan te gaan pakken. Hierbij is het goed om in overweging te nemen dat de PVV op kop gaat in de peilingen voor de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. Dat de PVV het vaakst gezien wordt als partij die brievenbusfirma's kan aanpakken, kan zowel te maken hebben met de inhoudelijke standpunten die mensen aan de PVV toeschrijven als met de populariteit van deze partij in het algemeen.

Resultaten

Onacceptabel gedrag van bedrijven en burgers	pagina 5
Acceptatie brievenbusfirma's na lezen argumenten	pagina 6
Stellingen	pagina 7
Invloed op stemgedrag Tweede Kamerverkiezingen	pagina 8
Welke partij kan brievenbusfirma's het beste aanpakken?	pagina 9

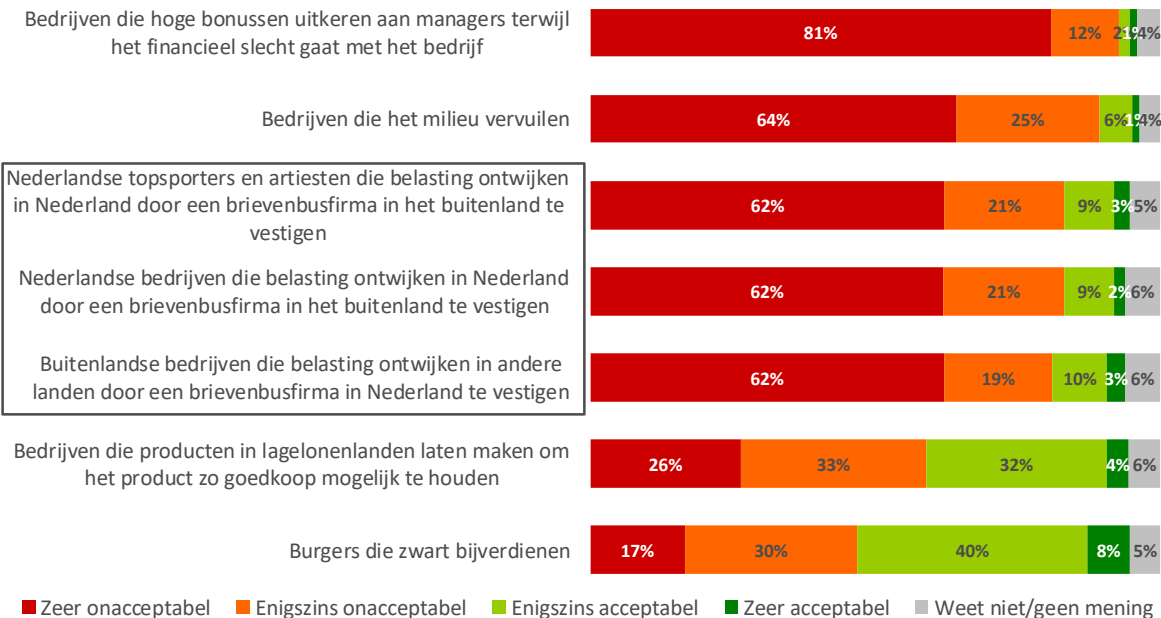
Meeste Nederlanders vinden brievenbusfirma's onacceptabel

- De meeste Nederlanders vinden het onacceptabel als:
  - Nederlandse topsporters / artiesten belasting ontwijken via een brievenbusfirma in het buitenland (83%).
  - Nederlandse bedrijven belasting ontwijken via een brievenbusfirma in het buitenland (83%).
  - Buitenlandse bedrijven belasting ontwijken via een brievenbusfirma in Nederland (81%).
- Hoge bonussen uitkeren en het milieu vervuilen wordt vaker als onacceptabel beschouwd dan belastingontwijking.
- Zelf zwart bijverdienen is volgens de helft van de Nederlanders wel acceptabel gedrag.

In hoeverre vind je het volgende gedrag acceptabel of onacceptabel?

(Basis: allen, n=1.026)

Na afwegen voor- en nadelen blijven Nederlanders tegen brievenbusfirma's

Na het lezen van alle voor- en tegenargumenten van brievenbusfirma's, is er nauwelijks een verandering te zien in de mening over dergelijke constructies.

- 82% van alle Nederlanders vindt brievenbusfirma's **van Nederlandse bedrijven** enigszins of zeer onacceptabel.
- 79% van alle Nederlanders vindt brievenbusfirma's **in Nederland** enigszins of zeer onacceptabel.

Het totaal van zeer onacceptabel en enigszins onacceptabel samen blijft ongeveer gelijk. Er is echter wel een afname van mensen die het **zéér** onacceptabel vinden en een toename van het aandeel mensen die het enigszins onacceptabel gedrag vinden.

Belastingontwijking

Belastingontwijking is het opzetten van specifieke constructies waardoor de belasting die een persoon, bedrijf of organisatie moet betalen lager wordt, waarbij binnen de grenzen van de wet gebleven wordt.

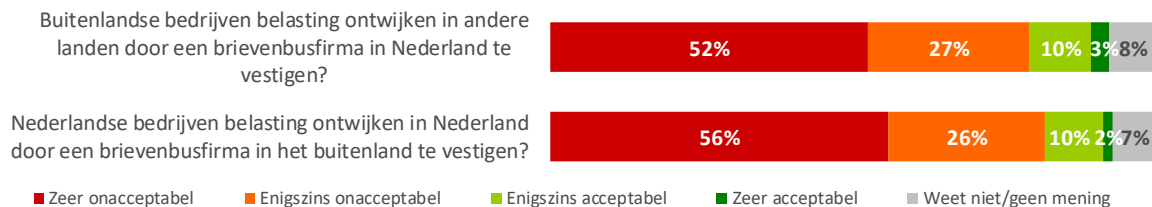
Brievenbusfirma's

Bedrijven kunnen belasting ontwijken door gebruik te maken van een zogenaamde "brievenbusfirma". Een kantoor van het bedrijf wordt dan op papier bijvoorbeeld in Nederland gevestigd omdat het belastingtarief hier lager is dan in het land waar het bedrijf vandaan komt.

Gevolgen brievenbusfirma's

Brievenbusfirma's in Nederland leveren banen op en belastinggeld voor de staatskas. Maar het zorgt er ook voor dat andere landen belastinggeld mislopen, terwijl het bedrijf wel gebruikt maakt van de voorzieningen in die landen. Ook ontwikkelingslanden hebben hierdoor minder inkomsten. Nederlandse bedrijven ontwijken op hun beurt ook belasting via het buitenland, waardoor de Nederlandse staat minder inkomsten heeft. Wanneer bedrijven minder belasting betalen dan heeft dit als gevolg dat burgers meer belasting moeten gaan betalen in een land: de belastingdruk komt dan meer bij de burgers te liggen.

Als je de genoemde voor- en nadelen afweegt, in hoeverre vind je het dan acceptabel of onacceptabel dat: *(Basis: allen, n=1.026)*

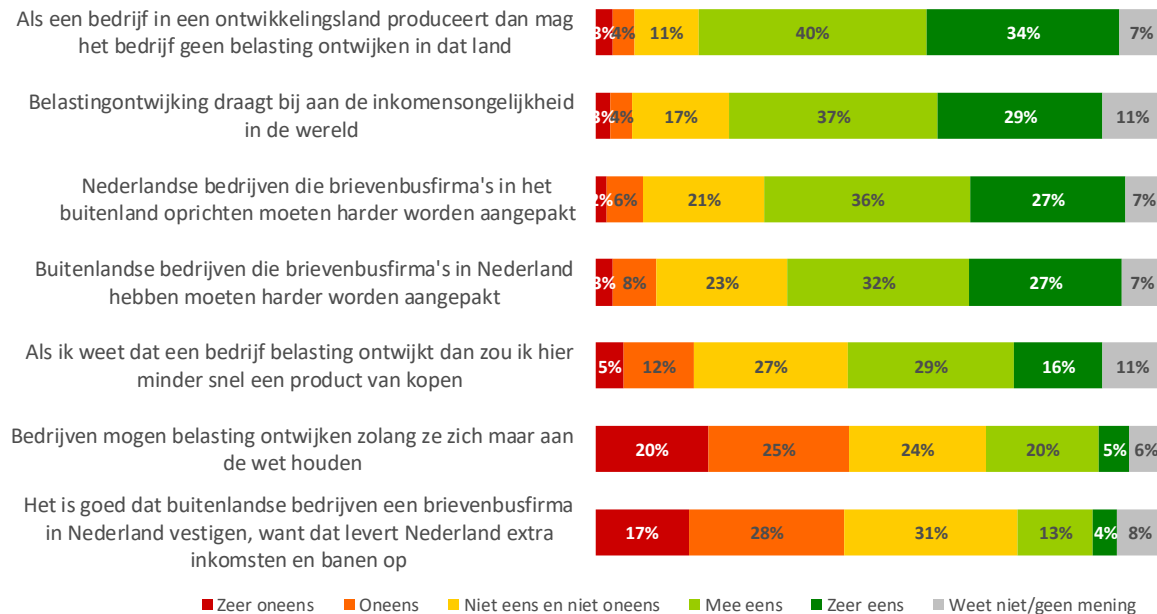
Ook als het legaal is, zijn Nederlanders tegen belastingontwijking bedrijven

- Nederlanders zijn vooral tegen belastingontwijking vanwege de gevolgen voor ontwikkelingslanden:
- Als een bedrijf in een ontwikkelingsland produceert dan moet dat bedrijf ook in dat land belasting afdragen (74% mee eens).
- 66% van de Nederlanders ziet in dat belastingontwijking bijdraagt aan inkomensongelijkheid in de wereld.
- Ondank dat veel belastingontwijkende constructies binnen de grenzen van de wet blijven vindt slechts 25% van de Nederlanders dit aanvaardbaar.
- Slechts 17% van de Nederlanders vindt de extra inkomsten en banen door brievenbusfirma's in Nederland een voordeel.

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

(Basis: allen, n=1.026)

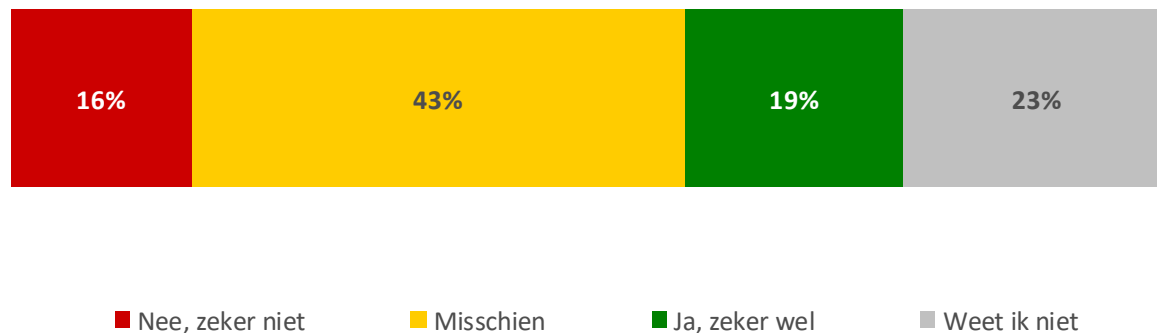

Eén op de vijf Nederlanders laat aanpak brievenbusfirma's meewegen bij stemkeuze

19% van de Nederlanders zou meer geneigd zijn op een politieke partij te stemmen als deze partij van plan is om brievenbusfirma's in Nederland harder aan te pakken, en 43% zou dit programmapunt misschien mee laten wegen in zijn of haar keuze.

In maart 2017 zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer. Zou jij meer geneigd zijn op een politieke partij te stemmen als deze partij van plan is om brievenbusfirma's in Nederland harder aan te pakken? (Basis: allen, n=1.026)

Ruim de helft weet niet welke politieke partij brievenbusfirma's het best kan aanpakken

Het issue ownership van het onderwerp *bestrijden van brievenbusfirma's* ligt nog niet duidelijk bij een bepaalde partij. 56% van de Nederlanders weet niet welke partij het best in staat is om dit aan te pakken.

12% van de Nederlanders denkt dat de PVV het beste in staat is om de brievenbusfirma's in Nederland harder aan te gaan pakken. Hierbij moet worden opgemerkt dat stemvoorkeur mogelijk een rol speelt in de keuze voor een partij, en de PVV bij het afnemen van dit onderzoek de grootste partij was in de politieke peilingen.

Welke partij is volgens jou het best in staat om brievenbusfirma's in Nederland harder aan te pakken?

PVV	12%
SP	9%
PvdA	6%
GroenLinks	5%
VVD	4%
D66	2%
SGP	2%
CDA	2%
Partij voor de Dieren	1%
ChristenUnie	1%
50PLUS	1%
Andere partij	1%
Weet ik niet	56%

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Zie ook ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

motivaction

research and strategy

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109

1015 ZL Amsterdam

Postbus 15262

1001 MG Amsterdam

T +31 (0)20 589 83 83

M moti@motivaction.nl

www.motivaction.nl

www.facebook.com/stempunt

